

BENDRŲJŲ KOMPETENCIJŲ UGDYMAS

Bendrujų kompetencijų ugdymas yra integruojamoji Bendrujų programų sritis, apimanti naują, svarbų mokiniams ir visuomenei ugdymo turinį. Šis ugdymo turinys yra reikalingas įvairioms šiuolaikinio žmogaus veiklos sritims.

Programos paskirtis – ugdyti bendrąsias kompetencijas, kurios yra svarbi sudedamoji visų dalykų kompetencijų dalis ir itin reikšminga asmens brandai ir rengimuisi tolesniam mokymuisi.

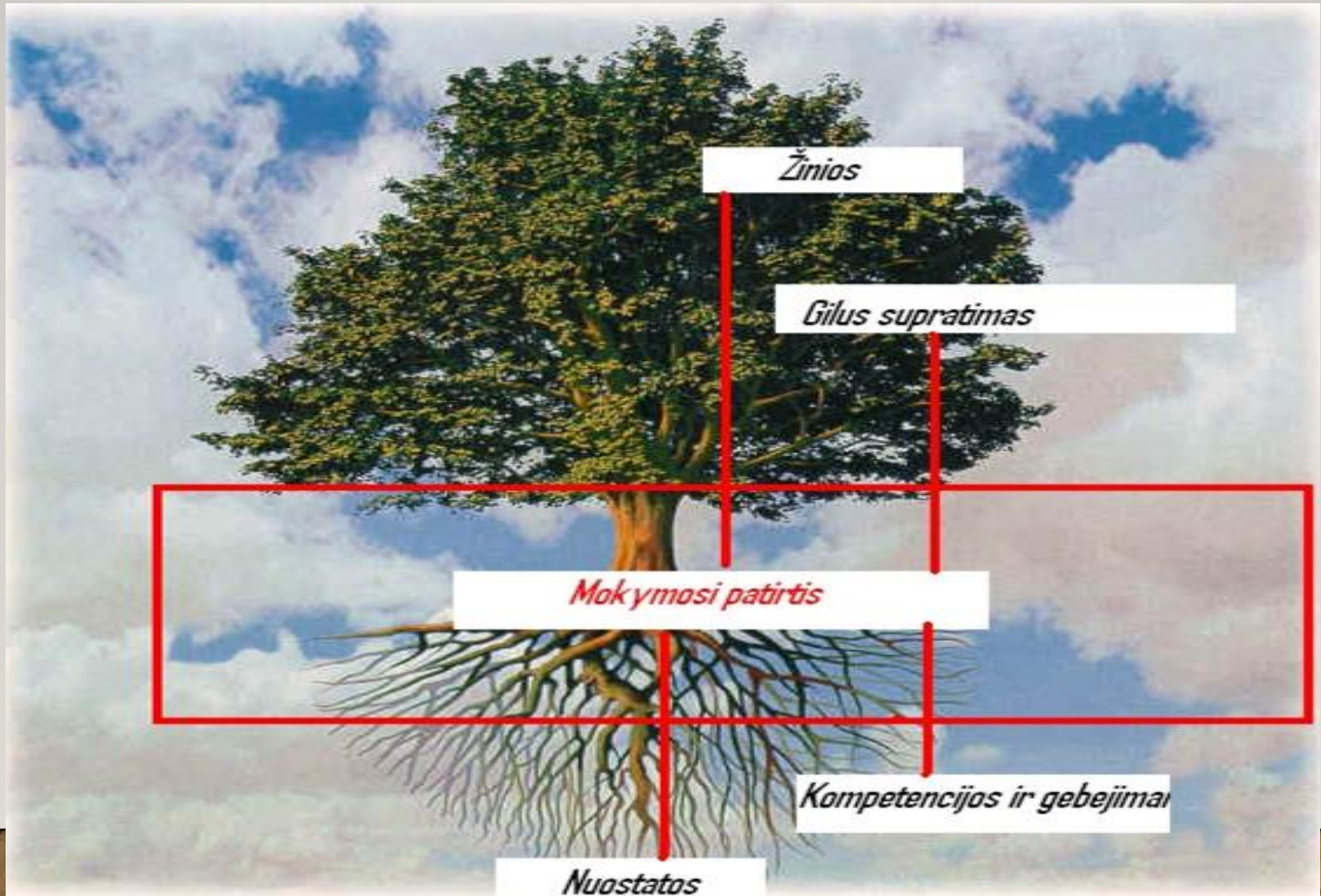
Bendrujų kompetencijų ugdymas turi būti integruojamas į visų dalykų ugdymo turinį. Jis turi tapti mokyklos gyvenimo dalimi, atsispindėti tiek pamokinėje, tiek popamokinėje veikloje.

Kompetencija – tai žinių, gebėjimų ir nuostatų visuma, leidžianti asmeniui gyventi visavertį asmeninį gyvenimą, siekti užsibrėžtų tikslų, mokytis visą gyvenimą, būti aktyviu piliečiu, dalyvauti visuomenės gyvenime, susirasti tinkamą veiklą.

Mokinys, baigdamas pagrindinio ugdymo programą, turėtų įgyti šias bendrąsias **kompetencijas**:

- mokėjimo mokytis;
- komunikavimo;
- pažinimo;
- socialinę;
- iniciatyvumo ir kūrybingumo;
- asmeninę.

Kompetencija - kaip veikiame siekdami tikslų ?

Kompetencijos

Mokymosi
mokyti

Komunikavimo

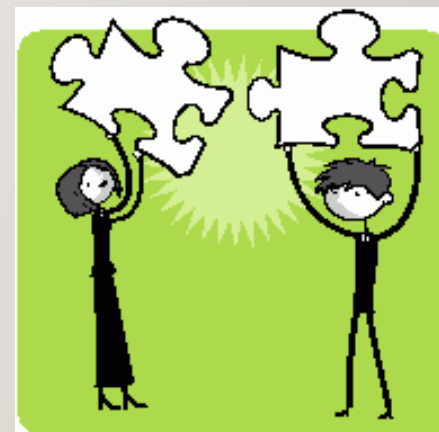
Pažinimo

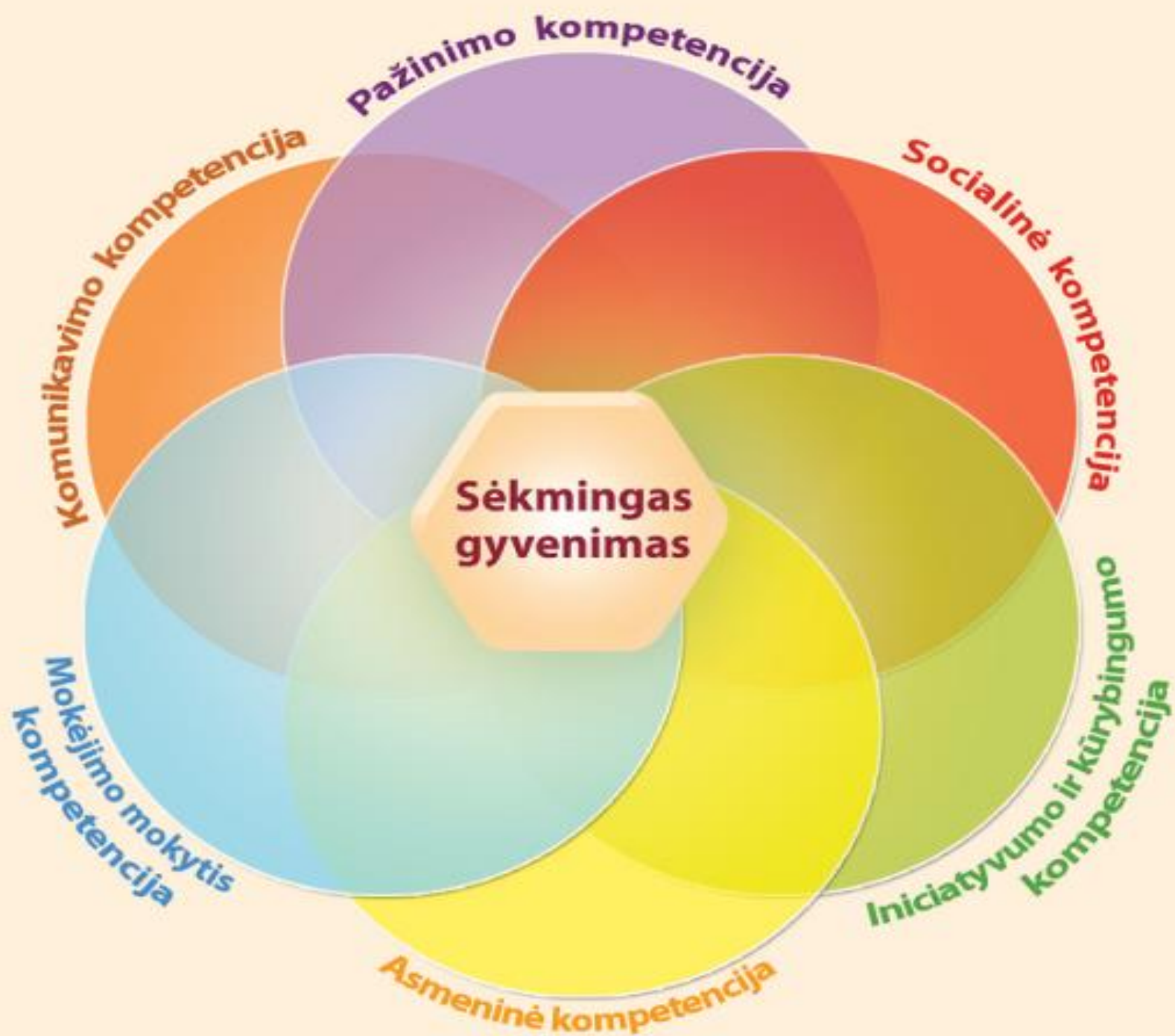
Asmeninė

Kūrybiškumo ir iniciatyvumo

Socialinė

Bendrosios kompetencijos

Mokėjimo mokytis: savarankiškas, už savo mokymąsi atsakingas žmogus, kuris geba kelti ir pasiekti mokymosi tikslus, suvokti mokymosi visą gyvenimą svarbą.

Komunikavimo: mokantis bendrauti, gebantis keistis informacija žmogus, valdantis žodinius ir nežodinius (ženklų, kūno kalbos, garsų ir kt.) informacijos perteikimo, gavimo ir supratimo būdus.

Pažinimo: smalsus žmogus, kuriam rūpi patirti pažinimo džiaugsmą, perprasti naujus dalykus.

Socialinė: sąmoningas, atsakingas ir aktyvus bendruomenės narys, gerbian-
tis kitus asmenis, mokantis tinkamai su jais bendrauti ir bendradarbiauti.

Iniciatyvumo ir kūrybingumo: žmogus, pasitikintis savo kūrybinėmis galiomis, gebantis naujai pritaikyti turimą informaciją, kelti naujų idėjų ir jas realizuoti.

Asmeninė: orus, savimi pasitikintis, sąžiningas ir atsakingas žmogus, nebijantis susidurti su sunkumais, mokantis juos įveikti, vertinti save ir savo poelgius.

MOKĖJIMO MOKYTIS KOMPETENCIJOS PAŽANGOS VERTINIMAS

Pirmųjų žingsnių	Esama kompetencija	Jau vertinanti	Įgyjama kompetencija	Dar labiau tobulėjama
Mokosi patiriantis, supažindinti, kad mokytis reikia.	Mokosi dalyvaudamas. Mokymosi suvokia kaip patirtį.	Mokosi noriai, be jėgų, patiriantis. Suvokia mokymosi svarbą.	Mokosi savanoriškai, patiriantis savo jėgomis. Supažindinti savo mokymosi procesą.	Mokosi noriai, patiriantis, mokytis įmokytas įprastais būdais.
Patiriantis tvirtina atpažinti mokymosi uždavinius.	Patiriantis tvirtina atpažinti mokymosi uždavinius.	Patiriantis tvirtina tvirtina tikslus ir uždavinius, numato veiksmų strategijas.	Savanoriškai tvirtina tvirtina tikslus ir uždavinius, numato veiksmų strategijas.	Įgyjama tvirtina tikslus ir uždavinius, numato veiksmų strategijas.
Patiriantis patiriantis mokymosi strategijas.	Skaitmenas patiriantis mokymosi strategijas.	Kartais patiriantis patiriantis mokymosi strategijas.	Savanoriškai patiriantis mokymosi strategijas.	Mokymosi strategijas patiriantis mokymosi strategijas ir aplinkybes.
Patiriantis planuoja mokymosi laiką nuosekliam uždaviniams atlikti.	Savanoriškai planuoja mokymosi laiką nuosekliam uždaviniams atlikti.	Patiriantis planuoja mokymosi laiką nuosekliam uždaviniams atlikti.	Savanoriškai planuoja mokymosi laiką nuosekliam uždaviniams atlikti.	Tiksliai planuoja mokymosi laiką ir uždavinius bei daro kitus žingsnius.
Kartais patiriantis ir tvirtina mokymosi priemones.	Patiriantis ir tvirtina mokymosi priemones.	Patiriantis patiriantis mokymosi priemones ir patiriantis mokymosi priemones.	Patiriantis patiriantis mokymosi priemones ir mokymosi priemones.	Patiriantis patiriantis mokymosi priemones ir mokymosi priemones.
Patiriantis pagal parodytą tvirtina ir tvirtina kitą darbą.	Patiriantis pagal parodytą tvirtina ir tvirtina kitą darbą.	Patiriantis tvirtina tvirtina kitą darbą, patiriantis tvirtina tvirtina kitą darbą.	Patiriantis tvirtina tvirtina kitą darbą, patiriantis tvirtina tvirtina kitą darbą.	Patiriantis tvirtina tvirtina kitą darbą, patiriantis tvirtina tvirtina kitą darbą.

MOKĖJIMO MOKYTIS KOMPETENCIJA

Moku mokytis!

Džiaugiuosi mokymusi, žinau savo stipriąsias ir silpnąsias puses, išsikieliu realius tikslus ir numatau mokymosi kelią, vertinu pažangą ir mokausi toliau.

Mokiniai:

- mokosi noriai, pasitikėdami savo jėgomis;
- išsikielia realius mokymosi tikslus ir uždavinius;
- pasirenka mokymosi strategijas ir priemones;
- planuoja mokymosi laiką;
- vertina mokymosi pažangą;
- numato tolesnius žingsnius.

KOMUNIKAVIMO KOMPETENCIJOS PAŽANGOS VERTINIMAS

Pirmieji žingsniai	Einama teisinga kryptimi	Jau arti tikslo	Įgyjama kompetencija	Dar labiau tobulėjama
Randa informaciją nurodytame šaltinyje.	Randa informaciją nurodytuose šaltiniuose. Padedamas ją atranka ir apibendrina.	Randa informaciją įvairiuose šaltiniuose, ją atranka ir apibendrina.	Kritiškai vertina informacijos šaltinius, atranka reikalingą informaciją ir ją apibendrina.	Tikslingai pasirenka informacijos šaltinius, kritiškai vertina ir apibendrina informaciją.
Padedamas perteikia informaciją nurodytomis priemonėmis ir būdais.	Perteikia informaciją nurodytomis priemonėmis ir būdais.	Perteikia informaciją pasirinktomis priemonėmis ir būdais.	Tikslingai ir atsakingai naudoja priemones ir būdus informacijai perteikti.	Kūrybiškai pasirenka ir taiko informacijos perdavimo būdus.
Padedamas pagal pateiktus kriterijus nagrinėja ir pagal pavyzdį kuria nesudėtingus tekstus.	Pagal pateiktus kriterijus nagrinėja ir kuria nesudėtingus tekstus.	Padedamas interpretuoja, kritiškai vertina ir kuria gana sudėtingus tekstus.	Interpretuoja, kritiškai vertina ir kuria gana sudėtingus tekstus.	Kūrybiškai interpretuoja ir kuria įvairius pobūdžio tekstus.
Komunikuodamas atsižvelgia į temą.	Komunikuodamas atsižvelgia į temą ir tikslą.	Komunikuodamas atsižvelgia į temą, tikslą, adresatą.	Komunikuodamas atsižvelgia į temą, tikslą, adresatą ir situaciją.	Padeda kitiems siekti komunikavimo tikslą.
Drąsinamas išsako savo požiūrį diskusijoje įprastoje aplinkoje. Kartais laikosi kalbos etiketo.	Kartais išsako ir pagrindžia savo požiūrį diskusijoje įprastoje aplinkoje. Laikosi kalbos etiketo.	Padrąsintas kartais išsako ir pagrindžia savo požiūrį viešoje diskusijoje. Dažniausiai atsakingai vartoja kalbą.	Drąsiai išsako ir pagrindžia savo požiūrį viešoje diskusijoje nepažeisdamas savo ir kitų orumo.	Drąsiai išsako originalų savo požiūrį, konstruktyviai vadovauja diskusijai.

KOMUNIKAVIMO KOMPETENCIJA

Sužinau ir dalijuosi su kitais!

Moku surasti reikiamą informaciją, kritiškai ją vertinti, apibendrinti ir pateikti kitiems, naudojuosi IKT.

Mokiniai:

- atsakingai pasirenka priemones ir būdus informacijai rasti ir perteikti;
- kritiškai vertina informaciją, pagrindžia savo požiūrį;
- interpretuoja, kritiškai vertina ir kuria įvairius tekstus;
- komunikuodami atsižvelgia į temą, tikslą, adresatą ir situaciją.

PAŽINIMO KOMPETENCIJOS PAŽANGOS VERTINIMAS

Pirmieji žingsniai	Einama teisinga kryptimi	Jau arti tikslo	Įgyjama kompetencija	Dar labiau tobulėjama
--------------------	--------------------------	-----------------	----------------------	-----------------------

Paskatintas klausia, ieško atsakymų.	Dažnai klausia, pats ieško atsakymų.	Domisi daugeliu dalykų ir ieško apie juos informacijos.	Domisi naujais dalykais, kryptingai ieško informacijos.	Kryptingai gilinasi į pasirinktą sritį.
--------------------------------------	--------------------------------------	---	---	---

Padedamas įvardija problemą, ieško būdų ją spręsti.	Pasitardamas įvardija problemą, ieško būdų ją spręsti.	Savarankiškai įvardija problemą, ieško būdų ją spręsti.	Savarankiškai įvairiais aspektais nagrinėja problemą ir pasirenka sprendimo būdus.	Domisi aktualiomis problemomis ir jų sprendimo būdais.
---	--	---	--	--

Padedamas numato pažintinės veiklos etapus ir juos vykdo.	Pasitardamas numato pažintinės veiklos etapus ir juos vykdo.	Savarankiškai numato pažintinės veiklos etapus ir juos vykdo.	Savarankiškai ir nuosekliai veikia siekdamas pažinti aplinką.	Kryptingai ir nuosekliai veikia siekdamas visapusiškai pažinti aplinką.
---	--	---	---	---

Padedamas išskiria esminius dalykus, bando daryti išvadas.	Pasitardamas išskiria esminius dalykus ir daro išvadas.	Dažniausiai savarankiškai išskiria esminius dalykus, daro išvadas ir bando jas pagrįsti.	Savarankiškai išskiria esminius dalykus ir daro pagrįstas išvadas.	Remdamasis išvadamis numato perspektyvas.
--	---	--	--	---

Priminus saugiai veikia.	Kartais saugiai veikia.	Dažniausiai saugiai veikia.	Saugiai veikia, nekenkdamas sau ir aplinkai.	Tyrinėdamas rūpinasi savo ir aplinkos saugumu.
--------------------------	-------------------------	-----------------------------	--	--

PAŽINIMO KOMPETENCIJA

Esu smalsus, noriu pažinti!

Pažįstu save ir pasaulį, domiuosi, kas vyksta aplinkui, priimu apgalvotus ir pagrįstus sprendimus.

Mokiniai:

- klausia, įvardija problemas, ieško atsakymų ir sprendimų;
- numato pažintinės veiklos etapus ir nuosekliai veikia;
- kritiškai mąsto, daro pagrįstas išvadas;
- saugiai veikia nekenkdamai sau, kitiems ir aplinkai.

SOCIALINĖS KOMPETENCIJOS PAŽANGOS VERTINIMAS

Pirmieji žingsniai

Einama teisinga kryptimi

Jau arti tikslo

Igyjama kompetencija

Dar labiau tobulėjama

Padedamas aiškintis savo žodžių ir veiksmų poveikį kitiems.

Įvertina savo žodžių ir veiksmų poveikį kitiems.

Pripažįsta kitų jausmus, poreikius ir įsitikinimus.

Gerbia kitų jausmus, poreikius ir įsitikinimus.

Skatina kitus būti tolerantiškus ir empatiškus.

Primus laikosi elgesio taisyklių. Nori bendrauti, padedamas bando spręsti konfliktus.

Laikosi elgesio taisyklių ir stengiasi atlikti pareigas. Kartais pozityviai bendrauja, bando spręsti konfliktus.

Pripažįsta kitų teises, atlieka pareigas. Dažniausiai bendrauja pozityviai, sprendžia konfliktus.

Gerbia kitų teises, atsakingai atlieka pareigas. Pozityviai bendrauja, valdo konfliktus.

Teisėtai giną savo ir kitų teises, padeda kitiems spręsti ir valdyti konfliktus.

Padedamas ieško pagalbos ir stengiasi padėti kitiems.

Padrąsintas ieško pagalbos, padeda kitiems.

Ieško pagalbos, stengiasi ją deramai priimti, padeda kitiems.

Kryptingai ieško pagalbos ir deramai ją priima, noriai padeda kitiems.

Inicijuoja pagalbą kitiems, dalyvauja savanoriškoje veikloje.

Atlieka nurodytą veiklą siekdamas bendrų tikslų. Paskatintas dirba grupėje.

Skatinamas veikia siekdamas bendrų tikslų. Noriai dirba pasirinktoje grupėje.

Veikia siekdamas bendrų tikslų. Dirba skirtingose grupėse.

Atsakingai veikia siekdamas bendrų tikslų. Veiksmingai dirba skirtingose grupėse.

Konstruktiviai bendradarbiauja, imasi lyderio vaidmens.

Žino, kas vyksta bendruomenėje, kartais atlieka nurodytas veiklas.

Paskatintas dalyvauja priimanč sprendimus ir atlieka nurodytas veiklas bendruomenėje.

Dalyvauja priimanč sprendimus ir įgyvendinant veiklas bendruomenėje.

Inicijuoja sprendimus, planuoja ir įgyvendina įvairias veiklas bendruomenėje.

Kartu su suaugusiais priima bendrus sprendimus, kaip pagerinti bendruomenės gyvenimą, ir juos įgyvendina.

SOCIALINĖ KOMPETENCIJA

Gyvenkime draugiškai!

Į žmones ir pasaulį žvelgiu su pagarba, noriai bendrauju ir bendradarbiauju, aktyviai ir atsakingai dalyvauju bendruomenės gyvenime, veikiu kitų labai.

Mokiniai:

- gerbia kitų jausmus, poreikius, įsitikinimus;
- pozityviai bendrauja, yra atsakingi, valdo konfliktus;
- padeda kitiems ir priima pagalbą;
- dalyvauja bendruomenės ir visuomenės gyvenime.

INICIATYVUMO IR KŪRYBINGUMO KOMPETENCIJOS PAŽANGOS VERTINIMAS

Pirmieji žingsniai Einama teisinga kryptimi Jau arba tikslu Įgyjama kompetencija Dar labiau tobulėjama

Padedamas kelia idėjas įprastoje aplinkoje. Drąsinamas kelia idėjas įprastoje aplinkoje. Drąsiai kelia idėjas įprastoje ir kartais naujoje aplinkoje. Kūrybiškai mąsto, drąsiai kelia idėjas naujoje aplinkoje. Pasitikėdamas savimi kelia idėjas ir dalijasi jomis su kitais.

Padedamas atsirenka kitų pasiūlytas idėjas. Skatinamas atsirenka savo ir kitų pasiūlytas idėjas. Savarankiškai atsirenka idėjas. Atsirenka idėjas pagal sutartus kriterijus. Siūlo idėjų atrankos kriterijus.

Svarsto pasiūlytus idėjų įgyvendinimo būdus. Padedamas siūlo idėjų įgyvendinimo būdus. Padedamas sukuria veiksmų planą idėjoms įgyvendinti. Imasi iniciatyvos idėjoms įgyvendinti, sukuria veiksmų planą. Veiksmų planai siūlo alternatyvius idėjų įgyvendinimo būdus.

Padedamas įvertina riziką įgyvendinant idėjas. Nebijo rizikuoti įgyvendinant idėjas įprastoje aplinkoje. Rizikuoja ir nebijo nesėkmių įgyvendinant idėjas naujoje aplinkoje. Pagrįstai rizikuoja įgyvendinant idėjas, mokosi iš nesėkmių. Prima iššūkius ir prisima atsakomybę už idėjų įgyvendinimą.

Padedamas imasi veiksmų idėjas įgyvendinti. Kartais aktyviai dalyvauja įgyvendinant idėjas. Dažniausiai aktyviai veikia įgyvendinant idėjas. Aktyviai ir kūrybiškai veikia įgyvendinant idėjas, įtraukia kitus. Kūrybiškai panaudoja patirtį naujoms idėjoms kelti ir įgyvendinti.

INICIATYVUMO IR KŪRYBINGUMO KOMPETENCIJA

Kuriu idėjas ir ryžtingai jas įgyvendinu!

Turiu daugybę naujų idėjų. Kuriu, tobulėju, nugalėtu sunkumus, išbandau naujas galimybes.

Mokiniai:

- kūrybiškai mąsto, drąsiai kelia idėjas;
- inicijuoja idėjų įgyvendinimą, įtraukia kitus;
- aktyviai ir kūrybiškai veikia;
- pagrįstai rizikuoja, mokosi iš nesėkmių.

ASMENINĖS KOMPETENCIJOS PAŽANGOS VERTINIMAS

Pirmieji žingsniai Einama teisinga kryptimi Jau arta tikslas Įgyjama kompetencija Dar daugiau tobulėjama

Padedamas bando patinti savo asmenines savybes.

Atpažįsta savo stipriąsias ir silpnąsias puses.

Pažįsta save ir bando pasinaudoti savo stipriosiomis savybėmis.

Pažįsta save ir remiasi stipriosiomis savybėmis.

Kryptingai tobulina savo asmenines savybes.

Padedamas išsikelia nesudėtingus tikslus ir bando juos įgyvendinti.

Bando siekti tikslų, dažniausiai pasitiki savo jėgomis.

Siekia tikslų, pasitiki savo jėgomis.

Atsižvelgdamas į situaciją įvertina savo jėgas, priima iššūkius. Kryptingai siekia tikslų.

Pasitiki savimi neįprastose situacijose. Pasirenka sau tinkamas strategijas tikslams pasiekti.

Padedamas poityviai vertina save ir savo pasiekimus. Stengiasi laikytis duoto žodžio.

Poityviai vertina save ir savo pasiekimus. Dažniausiai laikosi duoto žodžio.

Džiaugiasi savo pasiekimais. Laikosi duoto žodžio.

Didžiuojasi savo tapatybe ir pasiekimais. Laikosi duoto žodžio.

Sudėtingose situacijose nepraranda savigarbos, elgiasi oriai ir atsakingai.

Padedamas bando patinti savo emocijas ir jausmus bei tinkamai juos išreikšti.

Pažįsta savo jausmus ir emocijas ir stengiasi juos valdyti. Leiko ir priima emocijų bendraamžių palaikymą.

Dažniausiai valdo savo emocijas ir jausmus. Stengiasi užmegzti draugiškus santykius su bendraamžiais.

Valdo emocijas bei jausmus. Užmezga ir palaiko draugiškus santykius su skirtingo amžiaus žmonėmis.

Sudėtingose situacijose valdo savo emocijas ir jausmus.

Laikosi elementarių sveikos gyvensenos ir saugaus elgesio taisyklių.

Bando sveikos gyvensenos principus pritaikyti praktiškai ir saugiai elgtis.

Dažniausiai laikosi sveikos gyvensenos ir saugaus elgesio principų, stengiasi atsisipirti neigiamai įtakai.

Sveikai gyvena ir saugiai elgiasi, atsisipiria neigiamai įtakai.

Rūpinasi kitų sveikata ir saugumu.

ASMENINĖ KOMPETENCIJA

Pats kuriu savo gyvenimą!

Pažįstu save ir žinau, ko siekiu. Tikiu, kad galiu surasti savo kelią. Valdau emocijas ir jausmus, neprarandu savigarbos.

Mokiniai:

- pažįsta ir gerbia save;
- įvertina savo jėgas, priima iššūkius;
- kryptingai siekia tikslų;
- atsisipiria neigiamai įtakai, laikosi duoto žodžio;
- valdo emocijas ir jausmus;
- sveikai gyvena ir saugiai elgiasi.

LIETUVOS BENDROJO UGDYMO TURINYS

Ko siekiame?

Mokiniai bus pasirengę gyventi besikeičiančiame pasaulyje, drąsiai priimti jo iššūkius ir mokytis visą gyvenimą.

Mokiniai: • kūrybiški • pasitikintys savimi ir kitais • besimokantys • atviri
• atsakingi piliečiai • sveiki • bendraujantys ir bendradarbiaujantys

Mokinių kompetencijos

Bendrosios kompetencijos

- Mokėjimo mokytis
- Komunikavimo
- Socialinė
- Pažinimo
- Inicijatyvumo ir kūrybingumo
- Asmeninė

Esminių dalykinių kompetencijų pagrindai

- Komunikavimo gimtąja ir užsienio kalbomis
- Matematikos, gamtos mokslų ir technologijų
- Socialinių mokslų
- Kultūrinės ir meninės

Kaip veikiame siekdami tikslų?

Planavimas

- Bendradarbiauja mokytojai, mokiniai, įtraukiama bendruomenė.
- Remiamasi visuminio mokinių pažinimu.
- Atsižvelgiama į mokinių poreikius, galimybes, siekius.
- Numatomas ugdymo turinio integralumas.
- Lankstūs ugdymo planai, tvarkaraščiai, veiklos.
- Orientuojamasi į rezultatus ir mokymosi procesą.
- Numatomos vertinimo, įsivertinimo ir refleksijos strategijos.

Mokymas, mokymasis ir vertinimas

- Mokiniai mokosi aktyviai.
- Mokomasi įvairiose aplinkose.
- Mokomasi praktiškai veikiant.
- Prasmingai naudojamas laikas.
- Mokoma ir mokomasi bendradarbiaujant.
- Mokymuisi naudojamos IKT.
- Integralus mokymas, mokymasis ir vertinimas.
- Mokyti padedantis vertinimas ir įsivertinimas.
- Laiku teikiamas grįžtamasis ryšys.
- Mokymosi proceso ir rezultatų refleksija.

Bendrųjų kompetencijų ir gyvenimo įgūdžių ugdymas – integruojamosios programos

Esminių dalykinių kompetencijų ugdymas – bendrosios programos

Kalbos

Dorinis ugdymas

Gamtamokslinis ugdymas

Matematika
Informacinės technologijos

Meninis ugdymas

Socialinis ugdymas
Kūno kultūra

Technologijos

Iš ko matysime, kad pasiekėme tikslus?

Mokiniai:

- noriai mokosi, daro pažangą;
- kritiškai ir kūrybiškai mąsto;
- noriai įsitraukia į mokyklos ir bendruomenės gyvenimą, rodo iniciatyvą;
- renkasi sveiką, saugų gyvenimo būdą;
- pozityviai elgiasi;
- saugo gamtą ir aplinką.

Mokykla:

- mokymuisi pritaikytos erdvės ir tvarkaraščiai;
- mokymuisi naudojamos IKT;
- kuriamas integralus ugdymo turinys;
- mokytojai ir mokiniai dirba bendradarbiaudami;
- nebijoma iššūkių, mokomasi iš klaidų.

Kiekvienas žmogus yra atviras pokyčiams, mokosi visą gyvenimą, įgyja profesiją ir susiranda darbą, aktyviai ir atsakingai dalyvauja visuomenės gyvenime, taikiai sugyvena, gyvena sveikai ir saugiai.

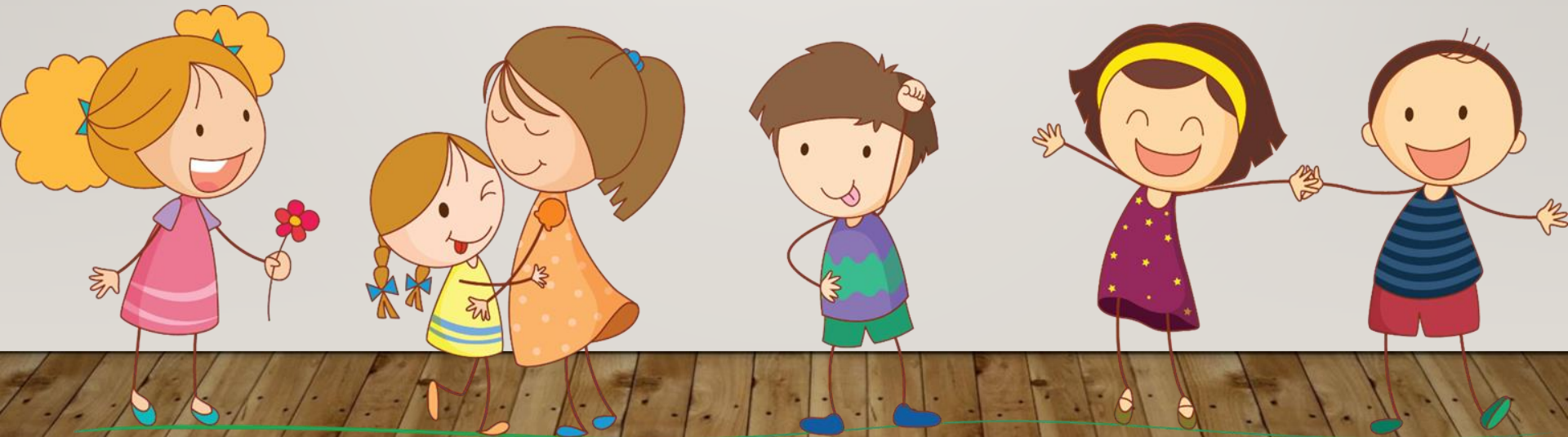

Kompetencijų ugdymo planavimas

MOKĖJIMO MOKYTIS VERTINIMAS

- Įsivertinimo „Voratinklis“
- Diagnostinis įrankis
- Mokymosi stilius
- Planavimas
- Pažangos stebėjimas
- Refleksijos įrankis
- Metodinės rekomendacijos

Daugiau - Šablonai | Ugdymas

ŠALTINIAI, KURIE PADĖS UGDYTI BENDRAŠIAS KOMPETENCIJAS

- <http://www.ugdome.lt/kompetencijos5-8/>;
- <http://mokomes5-8.ugdome.lt/>
- [Leidiny s „Mokėjimo mokytis kompetencijos vertinimas“](#)
- [Metodinė medžiaga „Kompetencijų ugdymas“](#)
- [Leidiny s „Kompetencijų ugdymas. Mokytojo knyga“](#)
- <http://www.upc.smm.lt/ugdymas/pradinis/rekomendacijos/>
- Kritinio mąstymo ugdymas. Teorija ir praktika. D. Penkauskienė. Vilnius, 2001
- L. Duoblienė. Šiuolaikinė ugdymo filosofija. Vilnius, 2006